

Curtea Supremă de Justiție

DECIZIE

09 noiembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Petru Ursache,

Judecătorii – Constantin Alerguș, Vladimir Timofti,

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de avocatul Barbaroș Alexei în numele inculpatului Filipaș Denis, prin care se solicită casarea sentinței Judecătoriei militare din 13 octombrie 2015 și a deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui

Filipaș Denis Dumitru

născut la 19 februarie 1997, originar din r-nul Drochia, s. Nădușita, domiciliat până la reținere în s. Baroncea, r-nul Drochia

Datele referitoare la termenul de examinare a cauzei:

1. de la 29 septembrie 2015 - până la 13 octombrie 2015; (instanța de fond);

2. de la 02 noiembrie 2015 - până la 20 noiembrie 2015; (instanța de apel);

3. de la 13 iunie 2016 - până la 09 noiembrie 2016; (instanța de recurs ordinar).

Procedura prevăzută de art.431 alin.(1) pct.1¹⁾ Cod de procedură penală legal executată.

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătoriei militare din 13 octombrie 2015, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală, Filipaș Denis a fost condamnat în baza art. 371 alin. (1) Cod penal, la 2 ani închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, prin cumulul de sentințe, la pedeapsa stabilită, i-a fost adăugată parțial pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei militare din 21 iulie 2015, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 4 ani, cu executarea în penitenciar de tip semiînchis.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond a constatat, că Filipaș Denis fiind încorporat în serviciul militar la 13 mai 2015, în Brigada 2 infanterie motorizată, dislocată în mun. Chișinău, str. V. Lupu, nr. 37 unde deținea funcția de conducător auto compania logistică, cu gradul militar de soldat, la

data de 19 august 2015 ora 15⁰⁰ urmărind scopul eschivării de la serviciul militar, nu s-a prezentat la serviciu după concediul de stimulare acordat, lipsind nemotivat din unitate până la 21 august 2015 orele 10⁰⁰.

3. Împotriva sentinței au declarat apeluri:

- avocatul Jereghi Anatolie în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței cu pronunțarea unei noi hotărâri de condamnare a lui Filipaș Denis conform învinuirii formulate și stabilirea pedepsei cu aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal, argumentând că instanța de fond nu a ținut cont de toate circumstanțele atenuante prezente în speță, de gravitatea infracțiunii, care este mai puțin gravă, precum și de faptul că inculpatul poate fi corectat și reeducat fără izolarea de societate;

- avocatul Barbaroș Alexei în numele inculpatului, care a solicitat casarea sentinței și pronunțarea unei noi hotărâri potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

În motivarea apelului declarat avocatul Barbaroș A. a invocat că, vârsta inculpatului nu corespunde cu mentalitatea și intelectul acestuia, fapt ce nu îi dă posibilitate de răspundere penală, deoarece în timpul săvârșirii faptei prejudiciabile se afla în stare de iresponsabilitate, iar pentru stabilirea acestor circumstanțe este necesară numirea unei expertize medico-legale complexe psihologice și psihiatrice.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, apelurile declarate de avocații Barbaroș A. și Jerghi A. în numele inculpatului au fost admise, casată parțial sentința în partea stabilirii pedepsei și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță prin care, Filipaș Denis a fost condamnat în baza art. 371 alin. (1) Cod penal la 1 an închisoare.

În conformitate cu prevederile art. 85 Cod penal, prin cumulul de sentințe, la pedeapsa stabilită, i-a fost adăugată parțial pedeapsa numită prin sentința Judecătoriei militare din 21 iulie 2015, definitiv fiindu-i stabilită pedeapsa închisorii pe termen de 3 ani și 1 lună, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

Celelalte dispoziții ale sentinței au fost menținute.

5. În argumentarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că inculpatul anterior prin sentința Judecătoriei militare din 21 iunie 2015 a fost

condamnat, astfel fiind recunoscut responsabil, iar potrivit certificatelor medicale anexate la materialele cauzei acesta nu se află la evidența medicului psihiatru și a fost recunoscut apt pentru satisfacerea serviciului militar. Totodată, Colegiul penal a reținut că Filipaș D. a absolvit școala de meserii susținând examenul de calificare pe nota 8, obținând profesia de tractorist. La fel, instanța de apel a menționat, că din conținutul caracteristicilor eliberate pe numele inculpatului, rezultă că acesta se caracterizează pozitiv atestând trăsături de responsabilitate.

De asemenea, Colegiul a statuat, că în ședințele de judecată Filipaș D. a dat declarații oferind răspunsuri clare la întrebările adresate, astfel că nu au apărut dubii cu privire la starea psihică a acestuia sub aspectul responsabilității sau capacității de a se apăra în cadrul procesului penal.

Soluționând chestiunea privind pedeapsa numită lui Filipaș D. Colegiul penal a conchis că la stabilirea acesteia instanța de fond n-a acordat deplină eficiență prevederilor art. 7, 61, 75, 85 Cod penal și art. 364¹ alin. (8) Cod de procedură penală, or consecințele infracționale sunt minime, în cauză lipsind circumstanțele agravante, astfel că pedeapsa numită este incomensurabilă cu caracterul prejudiciabil al infracțiunii.

6. Împotriva hotărârilor judecătorești a declarat recurs ordinar avocatul Barbaroș Alexei în numele inculpatului, care, invocând prevederile art. 427 alin. (1) pct.6) Cod de procedură penală, solicită *„casarea acestora și pronunțarea unei noi hotărâri dacă nu se agravează situația condamnatului, sau dispunerea rejudecării cauzei în aceeași instanță în alt complet de judecată, în cazul în care eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs”*.

În argumentarea recursului declarat recurentul a invocat următoarele:

-instanța de apel contrar obligației de a examina cauza în fapt și în drept a dat o apreciere globală asupra vinovăției sau nevinovăției lui Filipaș D. fără a evalua direct elementele de probă prezentate de părți, astfel nefiind îndeplinite exigențele unui proces echitabil garantat de art. 6 CEDO;

- la examinarea cauzei instanța de apel a ignorat prevederile art. 414 pct.1), 4), 6) Cod de procedură penală și unilateral a făcut trimitere la unele probe din dosar, concluzionând că acestea confirmă vinovăția inculpatului, fără a verifica probele acumulate la urmărirea penală și în ședințele de judecată prin citirea lor cu consemnarea în procesul-verbal;

- în decizia recurată eronat s-a invocat precum că în ședința de judecată nu

a fost invocată necesitatea administrării de noi probe, precum și faptul că nu au fost formulate cereri privind cercetarea suplimentară;

- cererea inculpatului din 08.10.2015 (f.d.113) privind examinarea cauzei în procedură simplificată a fost scrisă în limba de stat în lipsa unui translator, în condițiile în care Filipaș D. este vorbitor de limbă rusă;

- în ședința instanței de apel inculpatul a declarat că a întocmit cererea referitor la examinarea cauzei în procedură simplificată la propunerea apărătorului, însă care sunt condițiile și consecințele examinării cauzei în conformitate cu art. 364¹ CPP dânsul nu cunoaște;

- necătând la faptul că infracțiunea săvârșită face parte din categoria celor mai puțin grave, consecințele infracționale sunt minime, iar în speță sunt prezente un cumul de circumstanțe atenuante instanța de apel a micșorat pedeapsa neesențial și nejustificat nu a aplicat prevederile alin. (11) art. 90 Cod penal;

- respingerea cererii cu privire la numirea expertizei psihologico-psihiatrică în privința lui Filipaș D. este neîntemeiată, deoarece efectuarea expertizei este obligatorie în conformitate cu prevederile art. 143 alin. (6) Cod de procedură penală, dacă prin alte probe nu poate fi stabilit adevărul în cauză.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1^a) Cod de procedură penală, procurorul a depus referință privind opinia sa asupra recursului ordinar declarat, menționând că recurentul își exprimă dezacordul cu aprecierea probelor, însă motivele de reapreciere a materialului probator nu se conțin în temeiurile de drept prevăzute de art. 427 alin. (1) CPP. Totodată, cauza a fost examinată în procedură simplificată, iar părțile pot exercita calea de atac apelul, de regulă, sub aspectul individualizării pedepsei.

Astfel, criticele formulate de autor nu sunt motivate sub aspectul casării hotărârii contestate, ca fiind ilegală, or reaprecierea probelor, soluție propusă de recurent, nu se încadrează în temeiurile pentru recurs prevăzute la art. 427 alin. (1) CPP, prin urmare recursul urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit textului recursului ca temei de casare a hotărârii judecătorești este

invocat pct.6) alin.(1) art.427 Cod de procedură penală, că hotărârile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în cazul în care instanța de apel nu s-a pronunțat asupra tuturor motivelor invocate în apel, hotărârea atacată nu cuprinde motivele pe care se întemeiază soluția, motivarea soluției contrazice dispozitivul hotărârii sau acesta este expus neclar și când instanța a admis o eroare gravă de fapt, care a afectat soluția instanței.

Colegiul constată că nici unul din temeiurile, la care se referă autorul recursului, nu sunt aplicabile din punctul de vedere al prezenței erorii de drept, care ar fi temei de implicare a instanței de recurs în sensul casării deciziei instanței de apel.

Lecturând textul deciziei instanței de apel, se observă că aceasta și-a motivat soluția adoptată, oferind răspunsuri la motivele apelului declarat, precum se vede că și dispozitivul deciziei nu contrazice motivarea soluției, care este expus destul de clar.

După cum rezultă din recurs, avocatul Barbaroș Alexandru în numele inculpatului nu este de acord cu starea de fapt stabilită de instanțele de judecată, exprimându-și dezacordul referitor la faptul că cauza a fost examinată în procedura simplificată prevăzută la art. 364¹ Cod de procedură penală.

Argumentele invocate de avocat precum că inculpatul Filipaș D. nu a înțeles care sunt efectele examinării cauzei în procedura simplificată în conformitate cu prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, urmează a fi respinse ca neîntemeiate, deoarece, potrivit cererii inculpatului (f.d.113) aceasta a recunoscut faptele incriminate prin rechizitoriu și a solicitat examinarea cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală în schimbul unei pedepse mai blânde. Mai mult ca atât, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată a instanței de fond (f.d.115-verso) la întrebarea președintelui către Filipaș D. dacă aceasta înțelege condițiile recunoașterii probelor administrate în faza de urmărire penală și recunoaște învinuirea în comiterea infracțiunii incriminate, *ultimul a răspuns afirmativ*, susținând în continuare că dorește ca cauza să fie examinată conform dispoziției art. 364¹ Cod de procedură penală, invocând „că recunoaște în totalitate săvârșirea faptului indicat în rechizitoriu”. Tot aici, Colegiul penal reține că inculpatul pe parcursul procesului penal a beneficiat de asistența translatorului.

La fel, instanța de recurs, menționează că semnând personal cererea de examinare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală în prezența apărătorului, Filipaș D. din start a recunoscut învinuirea adusă în baza art. 371 alin. (1) Cod penal, din care considerente cauza a fost judecată în procedura simplificată.

Totodată, conform alin. (4) al art.364¹ și art.342 alin.(3) Cod de procedură penală, încheierea, prin care instanța admite cererea inculpatului privind judecarea cauzei în baza probelor administrate în faza urmăririi penale, se adoptă de către judecător și se include în procesul - verbal al ședinței de judecată. Încheierea nu este susceptibilă căilor de atac.

Prin urmare, din momentul pronunțării încheierii, inculpatul și apărătorul lui nu mai pot renunța pe parcursul procesului penal asupra opțiunii sale de a fi judecată cauza potrivit procedurii simplificate.

Astfel, Colegiul penal evidențiază că argumentele referitor la faptul că inculpatul nu a înțeles care sunt condițiile și consecințele examinării cauzei în procedură simplificată au fost anterior invocate de apărare, iar instanța de apel s-a pronunțat detaliat asupra acestora, corect respingându-le ca nefondate.

Alegațiile recurentului prin care se invocă că instanța de apel a încălcat exigențele unui proces echitabil garantat de art. 6 CEDO, Colegiul le va respinge, or prevederile art.364¹ CPP impun, cât se poate de clar, că declarația de recunoaștere a faptei reținută în rechizitoriul să fie însoțită de o solicitare de judecare a cauzei în baza probelor administrate în faza de urmărire penală, pe care le cunoaște și le însușește.

Prin urmare, formulând solicitarea de a judeca cauza în procedură simplificată, inculpatul a renunțat neechivoc la dreptul de a interoga martori în fața instanței. Această renunțare nu este contrară art.6 §3 lit. d) din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, dreptul consacrat de aceste dispoziții neavând caracter absolut.

La fel, sunt neîntemeiate și afirmațiile apărării referitor la faptul că, la examinarea cauzei instanța de apel a ignorat prevederile art. 414 pct.1), 4), 6) Cod de procedură penală, or în speță instanța ținând cont de faptul că cauza a fost judecată în procedură simplificată, a verificat îndeplinirea cerințelor dispozițiilor art. 364¹ alin.(1) și (4) Cod de procedură penală și constatând că acestea au fost

respectate, just a concluzionat că careva temeuri de casare a sentinței în latura penală nu sunt.

În continuare, Colegiul menționează, că instanța de apel a oferit un răspuns motivat prin încheierea din 20.11.2015 (f.d.174), la argumentele recurentului privind necesitatea numirii unei expertizei psihologico-psihiatrică în privința lui Filipaș D. soluție pe care instanța de recurs o acceptă.

Acestea fiind spuse, instanța de recurs conchide, că în prezenta speță numirea expertizei psihologico-psihiatrică solicitată de apărare nu este obligatorie, de vreme ce prin materialele cauzei s-a constatat că Filipaș D. atestă trăsături de responsabilitate, iar în cadrul ședințelor de judecată acesta a dat declarații și răspunsuri clare la întrebările adresate.

Un alt argument menționat de apărare, este că în decizia instanței de apel eronat s-a menționat precum că în ședința de judecată nu a fost invocată necesitatea administrării de noi probe.

La acest capitol, Colegiul menționează, că din conținutul procesului-verbal al ședințelor de judecată rezultă, că avocatul Barbaroș A. a înaintat doar un singur demers referitor la numirea expertizei psihologico-psihiatrică asupra căruia instanța s-a pronunțat prin încheierea din 20.11.2015, alte cereri sau demersuri apărarea nu a înaintat, precum și nu a solicitat de a fi examinate careva probe suplimentare (f.d.168). Tot aici se reține că obiecții asupra procesului-verbal în cauză, privind eventualele inexactități, de către participanții la proces nu au fost formulate în conformitate cu prevederile art. 336 alin. (6) Cod de procedură penală.

Reieșind din cele menționate instanța de recurs conchide că și acest argument al apărării, urmează a fi respins ca neîntemeiat și declarativ.

Cât privește temeiul invocat de recurent referitor la aplicarea prevederilor art. 90 alin. (11) Cod penal și stabilirea unei pedepse neprivative de libertate, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat. Or, circumstanțele indicate în recurs și apel (lipsa circumstanțelor agravante, săvârșirea infracțiunii ca urmare a unui concurs de împrejurări grele de ordin personal, consecințele infracționale a faptei sunt minime) au fost luate în considerație de către instanța de apel la stabilirea pedepsei, inculpatului fiindu-i numită o pedeapsă minimă prevăzută de sancțiunea normei penale în baza căreia acesta a fost condamnat.

În prezența circumstanțelor descrise, Colegiul penal consideră legală concluzia instanței de apel referitor la neaplicarea dispozițiilor art. 90 alin. (11) Cod penal.

Mai mult, această reglementare legislativă este la discreția instanței de judecată să o soluționeze cu motivarea obligatorie a soluției, fiind un drept al instanței, dar nu obligațiune.

Generalizând cele menționate mai sus, Colegiul penal conchide, că decizia instanței de apel cuprinde fondul apelului și temeiurile de fapt și de drept care au dus la admiterea acestuia și casarea parțială a sentinței, precum și motivele adoptării soluției, ceea ce se încadrează în prevederile art.417 Cod de procedură penală.

În consecință, instanța de recurs reține că, recursul avocatului în numele inculpatului urmează a fi declarat inadmisibil ca fiind vădit neîntemeiat, dat fiind faptul că temeiurile invocate de recurent, nu și-au găsit confirmare la examinarea acestuia.

9. În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

DECIDE :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de avocatul Barbaroș Alexei în numele inculpatului Filipaș Denis, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 20 noiembrie 2015, în cauza penală în privința lui *Filipaș Denis Dumitru*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată la 08 decembrie 2016.

Președinte

Petru Ursache

Judecătorii

Constantin Alerguș

Vladimir Timofti